

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

ONDERWERP
Huisvesting statushouders in 2018

DATUM
30 januari 2019
Verzonden: 30-1-2019

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
NHM (Norbert) Thijssen

TELEFOONNUMMER
043 350 5152

ONZE REFERENTIE
2019-3249

E-MAILADRES
Norbert.Thijssen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

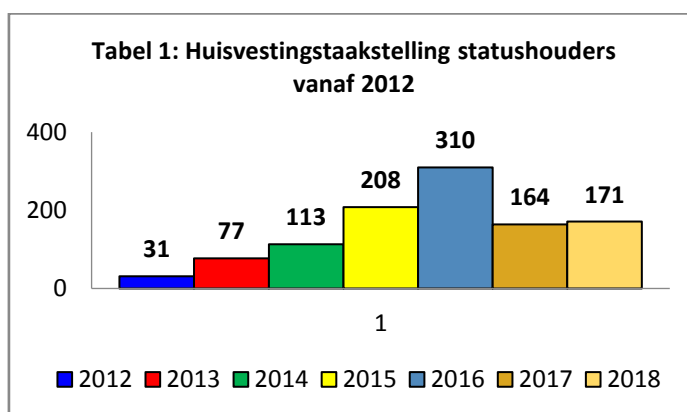
Geachte raadsleden,

De gemeente Maastricht is dankzij de inspanningen van de corporaties er bijna in geslaagd de huisvestingstaakstelling van statushouders in 2018 te realiseren. In deze raadsinformatiebrief informeer ik u verder over de achtergronden van de realisatie en een vooruitblik voor het jaar 2019.

Algemene info en taakstelling 2018

De taakstelling huisvesting statushouders wordt halfjaarlijks opgelegd (op 1 april en 1 oktober) door het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. Met de Maastrichtse corporaties maakt het college vervolgens afspraken over de huisvesting en vertaalt dat in een Jaarplan Woonruimteverdeling.

In tabel 1 is de huisvestingstaakstelling van statushouders vanaf 2012 weergegeven.

De taakstellingen van 2012 tot en met 2017 zijn allemaal binnen die jaren gerealiseerd. Zelfs in de jaren 2015 en 2016 toen de instroom in Nederland heel hoog was. In de loop van 2018 werd duidelijk dat het halen van de taakstelling zeer moeilijk zou worden. Bij het schrijven van het Jaarplan Woonruimteverdeling 2019 heeft het college van Burgemeester en Wethouders en de Maastrichtse corporaties al rekening gehouden met een achterstand van 40 statushouders. Uiteindelijk is het jaar 2018 afgesloten met een achterstand van 19 nog te huisvesten statushouders (van de in totaal 171 over heel 2018). Dat komt omdat de corporaties in de laatste twee maanden van 2018 er in zijn geslaagd, om daar waar dat kon, de achterstand met forse inspanningen te verkleinen, hetgeen ik zeer waardeer.

DATUM
30 januari 2019

Landelijk beeld

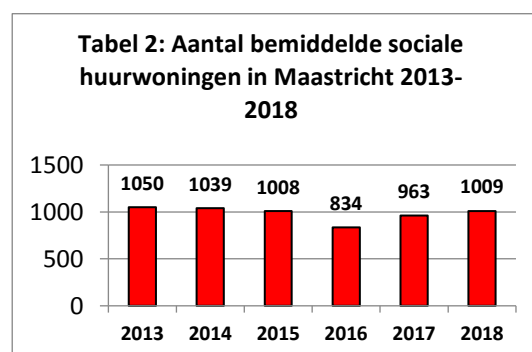
Inmiddels is duidelijk geworden dat 272 van de 380 gemeenten een achterstand in de taakstelling hebben opgelopen. Van de in totaal 21.000 statushouders die gehuisvest moesten worden zijn er 18.000 (=85,7%) daadwerkelijk gehuisvest. In Maastricht is de taakstelling voor 88,9% gerealiseerd. Maastricht heeft het dus beter gedaan dan het Nederlands gemiddelde. Landelijk gezien worden de volgende oorzaken aangehaald: 1. spanning op de sociale huurmarkt, 2. de samenstelling van de instroom (veel alleenstaanden en nareizigers van grote gezinnen waarbij de inreisdatum van de laatstgenoemde categorie vaak zeer lastig te voorspellen is) en 3. onvoldoende kandidaten voor gemeenten. Wanneer dat laatste het geval is heeft het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) te weinig statushouders gekregen met geldige verblijfspapieren waardoor er geen koppeling kan worden gemaakt met een gemeente die de statushouder dan vervolgens dient te huisvesten.

Oorzaken in Maastricht

Het niet behalen van de taakstelling komt door de volgende redenen:

- Technische leegstand (vaak als gevolg van (uitgelopen) renovatiewerkzaamheden en asbestsaneringen. Hierdoor schuiven geplande opleverdata van woningen naar achteren en kan het zijn dat de daadwerkelijke toewijzing pas meetelt in het volgende kalenderjaar. Daarnaast komt het, door de toenemende drukte in de bouwsector, steeds vaker voor dat de termijn tussen het vrijkomen van een woning en het gereed melden voor verhuur steeds langer wordt;
- Tekort aan geschikte woningen voor de desbetreffende statushouder. Dat heeft met name te maken met de samenstelling van de doelgroep (alleenstaanden en grotere gezinnen inclusief nareizigers). In het jaarplan Woonruimteverdeling wordt gerekend met woningen terwijl de taakstelling uitgaat van personen. In de praktijk kan de samenstelling van de huishoudens zo sterk afwijken dat huisvesting voor de corporaties geen makkelijke klus wordt;
- De instroom van Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV's) met een verblijfstatus in Maastricht is sterk teruggelopen. Deze groep wordt door de landelijke voogdij-instelling NIDOS begeleid. AMV's tellen bij binnenkomst in de gemeente al gelijk mee voor de taakstelling, ook al worden ze tot hun 18^e begeleid.

Bovengenoemde oorzaken zijn door corporaties en gemeente lastig beïnvloedbaar. De tweede aangehaalde oorzaak wil overigens niet zeggen dat er minder sociale huurwoningen dan in de jaren daarvoor waren vrijgekomen. Tabel 2 laat dit zien.

De aantallen in tabel 2 geven alleen inzicht in het aantal vrijgekomen woningen bij de corporaties, maar geeft geen inzicht in het type woning en met welke huurprijs.

Het is dus vooral een moeilijke match tussen vrijkomende woningen en een qua gezinssamenstelling zeer diverse doelgroep die op basis van hun inkomen ook passend moet worden gehuisvest (dus niet te duur mag wonen).

DATUM
30 januari 2019

Gevolgen, oplossingsrichtingen en vooruitblik voor 2019

Het gevolg van de achterstand is dat deze bij de taakstelling van 2019 wordt opgeteld. De taakstelling voor de eerste helft van 2019 bedraagt 56 personen. Voor de tweede helft van 2019 wordt, op basis van de prognose van het Rijk van de instroom in het tweede halfjaar van 2019, rekening gehouden met een zelfde aantal dus ook 56 personen. Voor 2019 was in het Jaarplan Woonruimteverdeling rekening gehouden met $40+56+56=152$ personen (=85 woningen). Omdat de achterstand over 2018 minder groot is geworden dan aanvankelijk werd gedacht, bedraagt de huisvestingsopgave voor 2019 niet 152 personen maar $(19+56+56)=131$ personen (=73 woningen).

Wat bij sommige gemeenten al speelde, geldt nu in 2019 ook voor de gemeente Maastricht. Op dit moment is het aantal beschikbare door het COA aan Maastricht gekoppelde statushouders vrij gering in aantal. Hierdoor krijgt de gemeente, als dit zo doorzet, ook in 2019 moeite om de taakstelling te realiseren. In dat geval is het niet halen van de taakstelling niet aan de gemeente en de corporaties te wijten. Dit staat naar mijn mening op gespannen voet met het wettelijk regime dat de gemeente verplicht een achterstand in te halen, ongeacht de reden van de achterstand. Kennelijk slaagt het Rijk er niet in om een goede inschatting te maken van de instroom van vluchtelingen en doorstroomtijden te sturen.

Ik acht dit een ongewenste situatie. Om hierin verandering in aan te brengen gaat het college het volgende doen:

Er wordt voor 2019 naast de reguliere vorm van huisvesting ingezet op de volgende zaken:

1. Huisvesting door particuliere markt via de Richtlijn Tijdelijk Wonen (vastgesteld door het college op 10 december 2018) en de daarmee samenhangende uitvraag voor diverse huisvestingsdoelgroepen. Deze uitvraag loopt momenteel;
2. Onderzoeken of huisvesting van statushouders via de particuliere markt naast de projectmatige aanpak van de Richtlijn Tijdelijk Wonen mogelijk is;
3. Het volgen van de landelijke ontwikkelingen omtrent de door meerdere gemeenten gewenste verbetering van koppelingen van statushouders aan gemeenten. Zo nodig gaat Maastricht ook met het COA/Rijk in overleg om te voorkomen dat op voorhand een te hoge huisvestingstaakstelling aan de gemeente wordt opgelegd.

Eerder in deze brief heb ik u geïnformeerd (zie tabel 2) over het aantal vrijkomende woningen in Maastricht in 2018. De totaalrapportage daarvan zal u in het tweede kwartaal ter kennis worden gebracht.

Omdat de druk op huisvesting van andere huisvestingsdoelgroepen (o.a. urgenten, spoedzoekers, extramuralisatie van woningzoekenden uit maatschappelijke opvang en ggz-instellingen) ook hoog blijft, zullen de gemeente en de Maastrichtse corporaties gezamenlijk blijven zoeken naar een zo eerlijk mogelijke verdeling van de vrijkomende sociale huurwoningen.

Ik hoop u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Vivianne Heijnen,
Wethouder Economie, (Eu)regionalisering, Wonen en Sociale Innovatie